

Kulturarvsstipendium, ansökan/nominering

Ärendenummer 241008-nomineringKulturarv-EY21

Inskickat 2024-10-08 10:59

Din nominering

Jag vill nominera ett företag eller en förening

Nominerat företag/förening

Namn på företaget/föreningen Föreningen Helmis Vänner

E-post

Telefon

Kontaktperson förnamn

Kontaktperson efternamn

Vilken är din anknytning till företaget/föreningen du nominerar? Ordförande i föreningen (jag som skickar in är mångårig styrelsemedlemm)

Motivering till nomineringen

Ange din motivering:

Föreningen Helmis Vänner förvaltar, seglar och underhåller en sandkil som är den sista kvarvarande skutan av mer är ett hundratal skutor som byggts i Roslagen. Just nu håller vi på med en grundlig renovering då man vid den tidigare har använt plast och andra moderna material. Detta har medfört röta i balkar bl.a. Nu görs utförs ett hantverk enligt gamla principer. Material anskaffas lokalt hos skogsägare här.

Ladda upp din nominering på fil

Filnamn: ansökan_kulturarvstipendium_Norrtälje.pdf

Dina uppgifter (du som nominerar)

Personuppgifter

Personnummer

Förnamn

Karin

Efternamn

Ekenbäck

Adress

Postnummer

Ort

E-post

Telefon

Ansökan om kulturarvstipendium, Norrtälje kommun 2024

Bakgrund:

Roslagen har varit en bygd där man från 1700-talet varit specialiserade på båtbyggnationer. Det har byggts skärbåtar, sandkilar, klyvarskutor, vedjakter och slupar

Sandkilen Helmi är nu den sista kvarvarande skutan av en kring sekelskiftet flera hundra fartyg stor flotta. Skutor, som var en viktig del av dåtidens infrastruktur, och försörjde ett växande Stockholm med framförallt sand och ved.

Helmi byggdes på Svartlöga på 1880-talet och var ett av fraktfartygen fram till mitten av 40-talet. Därefter har hon varit bokbåt och privatägd husbåt till hon i mitten av 1980-talet återfanns halvt sjunken på Söder-Mälarstrand. Hon bärgades och fördes till Björkö. Hon skänktes i slutet av 1990-talet till Sjöhistoriska men överfördes 1999 till Blidö. Under de kommande åren förbyggdes (renoverades) Helmi till det som antogs vara ursprungsmodell. Detta arbete fortsattes till 2002 då hon förklarades sjöduglig. Föreningen Helmis Vänner hade bildats och 2005 överlämnar Statens Maritima Museer Helmi till föreningen. Helmi är K-märkt.

Sedan 1999 förvaltar Föreningen Helmis Vänner med drygt 250 medlemmar detta kulturarv.

Varje år arrangeras 20-25 seglingar öppna för allmänheten, dvs nu drygt 450 seglingar. Vid alla seglingar så berättas om Roslagens båtbyggartidition och främst då Helmis historia. Våra resmål handlar dessutom om att uppmärksamma Roslagens natur- och kulturmiljöer. Kunniga guider medföljer. Exempel på resmål är Rödlöga-Enskär med visning av trädgårdar, Lassas Hagar på Svartlöga med arboretum, Möja med Roland Svensson museum, Lygna ytterskärgård med information om både sjöfågel-situationen och om människors villkor förr.

Problem detta år:

Vi har noterat att däckets successivt drabbats av röta. Efter avslutad seglingsäsong 2023 gjordes en grundligare undersökning, vilken medförde att vi planerade att lägga ett helt nytt däck under hösten/våren 2023-2024. När däckets började rivs visade det sig att rötan gått ned i däcksbalkarna i så stor utsträckning att 8 däcksbalkar måste bytas ut. Anledningen till detta bedöms vara orsakat av att man vid renoveringen i slutet av 1999 använt sig av moderna metoder med bl.a. plaster som tätningsmaterial. Renoveringen, som är omfattande, sker nu enligt äldre metoder där man anskaffar material från trakten här till nya däcksbalkar. Arbetet har tidigare utförts ideellt av medlemmar men nu har vi varit tvungna att anställa personer med rätt kompetens om renovering av gamla träbåtar.

Arbetet har kommit en bra bit på väg. Vi har fått bidrag från medlemmar, andra privatpersoner och stiftelser. Fortfarande är den ekonomiska situationen problematisk då det kvarstår däckläggning, byte av bord och renovering av hytt.

Föreningen Helmis Vänners mål med Sandkilen Helmi:

Vårt mål är att fortsätta förvalta och underhålla Helmi så att vi många år framöver kan visa upp och skapa intresse för vårt kulturarv med gamla träskutor där Helmi är den enda kvarvarande sandkilen. Vi avser också att fortsätta med våra resmål till skärgårdens många natur- och kulturskatter.